

דף כח.

עין משפט א

הרמב"ם הל' ערכין וחרמין פ"ו ה"ב

מחרים אדם מן בקרו ומצאנו **מ** ומעבדיו ומשפחותיו
הפנענים ומשדה אחזתו. אבל לא יחרים כל בהמתו ולא
כל עבדיו ולא כל שדותיו ולא כל מין שיש לו משאר
המטלטלין שנאמר (ויקרא כז-כח) 'מכל אשר לו'. ואם
החרים את הכל אפלו החרים כל נכסיו הרי אלו מחרמין
בין שהחרים לפנהנים בין שהחרים לבדק הבית:

עין משפט ב.ג.

הרמב"ם הל' ערכין וחרמין פ"ח ה"ג

לעולם לא יקדיש אדם ולא יחרים כל נכסיו. **ו** והעושה
כן עובר על דעת הכתוב שהרי הוא אומר (ויקרא
כז-כח) 'מכל אשר לו' ולא כל אשר לו כמו שבארו
חכמים. ואין זו חסידות אלא שטות שהרי הוא מאבד
כל ממונו ויצטרף לבריות. ואין מרחמין עליו. ובזה
וכיוצא בו אמרו חכמים חסיד שוטה מכלל מבלי עולם.
אלא כל המפזר ממונו במצות אל יפזר יותר מחמש.
ויהיה כמו שצוו נביאים (תהילים קיב-ה) 'מכלל דבריו

מ. כסף משנה: מחרים אדם מבקרו ומצאנו וכו'. משנה בפ"ח דערכין (דף כ"ח) מחרים
אדם מצאנו ומבקר וכו' ומדקאמר דברי ר' אליעזר אע"ג דר' אלעזר ב"ע משמע דסבר
כוותיה משמע לרבינו דרבנן פליגי עליה וכן מפורש בתוספתא ופסק כוותיהו שאם
החרימם את כולם הרי הם מוחרמים וכ"כ בפירוש המשנה:

נ. כסף משנה: לעולם לא יקדיש אדם ולא יחרים כל נכסיו וכו'. משנה פרק שביעי
דערכין (דף כ"ח). ומה שכתב ובהו וכיוצא בו אמרו חכמים חסיד שוטה מכלל מבלי
עולם. משנה בפרק שלישי דשוטה. ומ"ש אלא כל המפזר ממונו במצות אל יפזר יותר
מחמש. בפרק ז' דערכין ובפרק ד' דכתובות (דף נ'): סליקו הלכות ערכין וחרמין בס"ד

את הספרים "דף היומי עין משפט על הדף" ו"מנחת אשר", של הרב מ. אהרן שליט"א אב"ד בירושלים מעוטרים
בהסכמותיהם של גדולי ישראל, ניתן להשיג בהוצאת "כתרים" בטלפון 02-5712225 או 0584150477
email: minchat.aaa@gmail.com

בְּמִשְׁפָּט' בֵּין בְּדַבְרֵי תוֹרָה בֵּין בְּדַבְרֵי עוֹלָם. אֶפְלוּ
 בְּקִרְבָּנוֹת שְׂאֵדָם חֵיב בְּהֵן הָרִי חֶסֶה תוֹרָה עַל הַמָּמוֹן
 וְאִמְרָה שְׂיָבִיא כְּפִי מִסֵּת יָדוֹ. קַל וְחֹמֶר לְדַבְרִים שְׁלֹא
 נִתְחַיֵּב בְּהֵן אֶלָּא מִחֲמַת נְדָרוֹ שְׁלֹא יִנְדֹּר אֶלָּא כְּרָאוּי לוֹ
 שְׁנֵאמַר (דברים טז-יז) 'אִישׁ כְּמִתְנֵת יָדוֹ כְּבִרְכַת ה'
 אֱלֹהֶיךָ אֲשֶׁר נָתַן לְךָ':

עין משפט ד הרמב"ם הל' ערכין וחרמין פ"ו הכ"א

אֵין אָדָם מְקַדֵּישׁ דְּבַר שְׂאִינוֹ שְׁלוֹ. • כִּיצַד. כְּגוֹן שְׁהַחֲרִים
 בְּנוֹ וּבֵתוֹ וְעַבְדּוֹ וְשִׁפְחָתוֹ הָעֲבָרִים אוֹ שְׂדֵה מִקְנָתוֹ הָרִי
 אֵלוֹ אֵינָן מְחֻרְמִין. שְׂאִין אָדָם מְקַדֵּישׁ דְּבַר שְׂאִין גּוֹפּוֹ
 שְׁלוֹ:

עין משפט ה הרמב"ם הל' ערכין וחרמין פ"ו ה"ז

מָכַר הַכֹּהֵן שְׂדֵה חֲרָמוֹ וְהִקְדִּישָׁה לֹקַח • אֶפְלוּ הִיָּה
 הַלֹּקַח הַבְּעָלִים הָרֵאשׁוֹנִים שְׁהַחֲרִימוּהָ הָרִי זֶה כְּשְׂדֵה
 מִקְנָה וְחֻזְזָת לִכְהֵן שְׁמִכְרָה בִּיּוֹבֵל. אֲבָל קִרְקַע אוֹ
 מְטִלְטָלִין שֶׁל כְּהֵנִים וְלוֹיִם אֵינָם מְחֻרְמִין אוֹתָן שְׁהָרִי
 אוֹמֵר בְּשְׂדֵה (ויקרא כה-לד) 'כִּי אֶחְזַת עוֹלָם הוּא לָכֶם'.
 וּמְטִלְטָלִין הֶקְשׁוּ לְקִרְקַעוֹת בְּחֻרְמֵין שְׁנֵאמַר (גמרא
 ערכין כח-א) 'מְכָל אֲשֶׁר לוֹ וּמְשִׂדֵה אֶחְזָתוֹ':

ס. כסף משנה: אין אדם מקדיש דבר שאינו שלו וכו'. משנה פרק ח' דערכין (דף כ"ח):
 ע. כסף משנה: מכר הכהן שדה חרמו ויהקדישו לוקח וכו': אבל קרקע או מטלטלין של
 כהנים ולויים אינם מחרימים אותם וכו'. משנה ערכין (דף כ"ח):

הרמב"ם הל' ערכין וחרמין פ"ו ה"ה

עין משפט ו

ואחד המחריים קרקע או מטלטלין • הרי אלו נתנין לפהן
 שבאותו משמר. בשעה שהחריים חרמי כהנים כל זמן
 שהן בבית הפעלים הרי הן הקדש לכל דבריהם. שנאמר
 (ויקרא כז-כח) 'כל חרם קדש קדשים הוא לה'. נתנו
 לפהן הרי הן פחלין לכל דבריהם. שנאמר (במדבר
 יח-יד) 'כל חרם בישראל לה יהיה':

דף כח:

הרמב"ם הל' ערכין וחרמין פ"ד הב"ד

עין משפט א

כשתצא השדה לכהנים ביובל • תנתן לכהנים שבמשמר
 שפגע בו היובל. ואם היה ראש השנה של יובל בשבת
 שהרי משמר יוצא ומשמר נכנס תנתן למשמר היוצא:

פ. כסף משנה: ואחד המחריים קרקע או מטלטלים וכו'. (בפ' שמיני) דערכין (דף כ"ח)
 א"ר חייא בר אבין החריים מטלטלים נותנן לכל כהן שירצה שנאמר כל חרם בישראל
 לך יהיה החריים שדותיו נותנן לכהן שבאותו משמר שנאמר כשדה החרם לכהן תהיה
 אחוזתו וגמר לכהן מגזל הגר ומקשי עלה בגמרא וליקיש מטלטלין לקרקעות ומתרץ
 לאו תנאי היא דאיכא דמקיש ואיכא דלא מקיש כמ"ד לא מקשינן ופירש"י לאו תנאי היא
 ר' יהודה ור' שמעון איפליגו לעיל בהא דרבי יהודה מקיש ור"ש לא מקיש וידוע דהלכה
 כר"י לגבי ר"ש: חרמי כהנים כל זמן שהם בבית הבעלים הרי הם הקדש וכו'. שם (דף
 כ"ט):

צ. כסף משנה: כשתצא השדה לכהנים ביובל וכו'. פרק המקדיש (דף כ"ח):

עין משפט ב

הרמב"ם הל' שמיטה ויובל פ"י הט"ז

יִתְּרָה שְׁבִיעִית ק על היוֹבֵל שֶׁהַשְּׁבִיעִית מְשַׁמֶּטת כֶּסֶפִים
וְלֹא יוֹבֵל. וְיִוָּתֵר יוֹבֵל עַל הַשְּׁבִיעִית שֶׁהַיּוֹבֵל מוֹצִיא
עֲבָדִים וּמְשַׁמֵּט קֶרֶקַע. וְזֶהוּ דִּין מְכִירַת שָׁדוֹת הָאֲמוֹרוֹת
בְּתוֹרָה וְהִיא מְצֹנֶת עֲשֵׂה שְׁנֶאֱמַר (ויקרא כה-כד) אֲגַלְּהָ
תַּתְּנוּ לָאָרֶץ. יוֹבֵל מְשַׁמֵּט קֶרֶקַע בְּתַחֲלָתוֹ וְשְׁבִיעִית אֵינָהּ
מְשַׁמֶּטת כֶּסֶפִים אֲלָא בְּסוּפָה כְּמוֹ שֶׁבְּאַרְנוֹ:

עין משפט ג

הרמב"ם הל' שמיטה ויובל פ"י הי"ד

מֵרֵאשׁ הַשָּׁנָה עַד יוֹם הַכַּפּוֹרִים לֹא הָיוּ עֲבָדִים נְפֻטְרִים י
לְבַתִּיהֶן וְלֹא מְשַׁתְּעֵבְדִין לְאֲדוֹנֵיהֶן. וְלֹא הַשָּׁדוֹת חוֹזְרוֹת
לְבַעֲלֵיהֶן. אֲלָא עֲבָדִים אוֹכְלִין וְשׁוֹתִים וְשִׁמְחִים
וְעֵטְרוֹתֵיהֶם בְּרֵאשֵׁיהֶם. כִּיּוֹן שֶׁהִגִּיעַ יוֹם הַכַּפּוֹרִים תִּקְעוּ
בֵּית דִּין בְּשׁוֹפָר נְפֻטְרוּ עֲבָדִים לְבַתִּיהֶן וְחָזְרוּ שָׁדוֹת
לְבַעֲלֵיהֶן:

עין משפט ד

הרמב"ם הל' ערכין וחרמין פ"ו הי"ד

מֵה בֵּין חֲרָמֵי כְּהֻנִּים לְחֲרָמֵי שָׁמַיִם. ש שְׁחָרְמֵי שָׁמַיִם
הֶקְדֵּשׁ וְנִפְדִּין בְּשׁוֹיֵיהֶן וְיִפְלוּ הַדָּמִים לְבֶדֶק הַבַּיִת וְיִצְאוּ

ק. כסף משנה: (טו-טז) דין היובל בשביתת הארץ וכו' יתירה שביעית על היובל וכו'.
בת"כ פרשת בהר ובסיפרי פרשת ראה: יובל משמיט קרקע בתחלתו וכו'. בערכין פרק
המקדיש (דף כ"ח):

ר. כסף משנה: ומ"ש מר"ה ועד יוה"כ לא היו עבדים נפטרים וכו'. שם עלה ח' ע"ב:
ש. כסף משנה: מה בין חרמי הכהנים לחרמי שמים וכו'. משנה בסוף (פ' שמיני) דערכין
(דף כ"ח): חרמי כהנים אין להם פדיון אלא ניתנים לכהנים כתרומה ופירש"י חרמי
כהנים חרמים שהחרים כדי לתתם לכהן וכו' עד אלא מעות:

הַנְּכֹסִים לְחֵלִין. וְחֶרְמֵי כֹהֲנִים אֵין לָהֶן פְּדִיוֹן לְעוֹלָם אֲלֹא
נִתְּנִין לְכֹהֲנִים כְּתוּמָה. וְעַל חֶרֶם כֹּהֲנִים הוּא אוֹמֵר
(ויקרא כז-כח) 'לֹא יִמָּכֵר וְלֹא יִגָּאֵל'. לֹא יִמָּכֵר לְאַחַר
וְלֹא יִגָּאֵל לְבַעֲלִים:

עין משפט ה

הרמב"ם הל' ערכין וחרמין פ"ו ה"א

מַחֲרִים אָדָם בֵּין קְדָשֵׁי קְדָשִׁים ^ה בֵּין קְדָשִׁים קְלִים בֵּין
חֶרְמֵי כֹהֲנִים בֵּין חֶרְמֵי בְּדֵק הַבַּיִת. וְאִם הָיוּ קְדָשִׁים
שֶׁהוּא חֵיב בְּאַחֲרֵיוֹתָן נוֹתֵן אֶת דְּמֵיהֶן בֵּין לְכֹהֲנִים בֵּין
לְבְּדֵק הַבַּיִת וְיִקְרְבוּ אוֹתָן הַקְּדָשִׁים אַחַר שִׁפְדוֹ לְמָה
שֶׁהֵן:

עין משפט ו

הרמב"ם הל' ערכין וחרמין פ"ו ה"ב

הָיוּ נִדְבָה וְהֶחֱרִימָן כִּי־צַד פּוֹדִין אוֹתָן. אוֹמְדִים כִּפְּמָה אָדָם
רוֹצֵה לְתֵן בְּבִהְמָה זֹה לְהַעֲלוֹתָהּ עוֹלָה שְׂאִינוּ חֵיב בָּהּ.
וְכָל הַנּוֹתֵן אוֹתוֹ שְׁעוֹר יִקְרִיב בְּהֶמָּה זֹה נִדְבָה כְּמוֹ
שֶׁהִיתָה:

ת. כסף משנה: מחרים אדם בין קדשי קדשים וכו'. בערכין (דף כ"ח:). ומ"ש בין חרמי
כהנים נתבאר בסמוך: ומ"ש ואם היו קדשים שהוא חייב באחריותו. זהו במשנה
הנזכרת אם נדר נותן את הדמים אם נדבה נותן את טובתה שור זה עולה אומדים כמה
רוצה ליתן בשור זה להעלותו עולה אע"פ שאינו רשאי ופירש"י רשאי לשון חייב:

הרמב"ם הל' ערכין וחרמין פ"ו הי"ג

עין משפט ז

יִשְׂרָאֵל שֶׁחָרִים אֶת בְּכוֹר בְּהֵמָה לְשָׁמַיִם * בֵּין שֶׁחָיָה
תָּמִים בֵּין שֶׁחָיָה בְּעַל מוֹם הָרִי זֶה מְחָרֵם. וְאֵין צָרִיף
לוֹמַר שֶׁחָרִימוּ הַכֹּהֵן לְשָׁמַיִם אַחַר שֶׁבָּא לְיָדוֹ:

א. כסף משנה: ישראל שהחרים בכור בהמה לשמים וכו'. משנה שם: